

Indkomsten fra porteføljeaktier kan sammenlignes med renter eller kursgevinster på obligationer, som er skattepligtige. I en lille åben økonomi, som den danske, vil afkastet på aktier (justeret for risikopræmie) normalt være lig med afkastet på obligationer. For ejeren kan investeringen således bedst sammenlignes med en kapitalanbringelse.

3.1.1. Særligt om fonde og lagerprincippet

Gældende ret

Fonde beskattes som udgangspunkt på samme måde som selskaber. Den væsentligste forskel er, at beskattningen af fonde nedsættes, i det omfang der uddeles (eller hensættes til uddelinger til almennyttige formål eller til konsolidering).

Forslaget

Forslaget medfører, at fonde som udgangspunkt vil skulle lagerbeskattes af aktier, som er optaget til handel på et reguleret marked eller på en multilateral handelsfacilitet. Det foreslås dog, at fonde tillige fritages fra lagerprincippet ved beskattningen af sådanne aktier, hvis fondene benytter indtægterne til opfyldelse af fondens formål. Fonden skal med andre ord undlade at akkumulere indtægterne og i stedet udlodde dem i overensstemmelse med vedtægterne.

Konkret foreslås, at fondene kan anvende realisationsprincippet, når der udloddes tilstrækkeligt til at udlodningerne (hvad enten de er fradragsberettigede eller ej) svarer til indkomsten (inkl. skattefrie udbytter) i fonden. Hensættelser til almennyttige formål og til konsolidering sidestilles i denne forbindelse med udlodninger. Til gengæld medregnes uddelingerne ikke, når hensættelserne efterfølgende benyttes.

For alment velgørende fonde skal der dermed uddeles mindst 80 pct. af fondens samlede indtægter (hvor aktieindkomsten opgøres efter realisationsprincippet) over en fem års periode. De resterende 20 pct. kan hensættes til konsolidering af fonden. For familiefonde vil hele indkomsten skulle uddeles.

Det foreslås desuden, at fondsejede fideikommiser fritages fra aktieavancebeskatning, når afståelsen sker som led i kapitalens overgang til fri rådighed.

3.1.2. Særligt om skattefrie omstruktureringer

Den foreslåede harmonisering af beskattningen af selskabers udbytter og aktieavancer indebærer en forenkling af reglerne om skattefrie omstruktureringer. Det gælder især i relation til de skattefrie omstruktureringer, som foretages efter det regelsæt, som ikke kræver tilladelse fra SKAT. Vurderingen i forbindelse med ansøgninger efter tilladelse vil dog også blive

enklere, og ændringerne vil samlet set betyde, at de to regelsæt for omstruktureringer (med og uden tilladelse) bliver mere ensartede.

Gældende ret

Der gælder i dag forskellige betingelser for skattefri aktieombytning, skattefri spaltning og skattefri tilførsel af aktiver afhængigt af, om omstruktureringen gennemføres efter tilladelse fra SKAT eller ej. Derimod kræves efter gældende regler ingen tilladelse til skattefri fusion. I relation til skattefri fusioner gælder der således kun et regelsæt i dag.

Reglerne om skattefri omstrukturering hviler på direktiv 90/434/EØF (fusionsskattedirektivet), der er ændret ved direktiv 2005/19/EF. Efter fusions-skattedirektivets artikel 11, stk. 1, litra a, kan en omstrukturering tilsidesættes, hvis hovedformålet eller et af hovedformålene med omstruktureringen er skatteunddragelse eller skatteundgåelse. Hvis omstruktureringen ikke foretages af gyldige forretningsmæssige årsager, kan der ifølge direktivet være grund til at formode, at hovedformålet eller et af hovedformålene er skatteunddragelse eller skatteundgåelse.

Derfor påser SKAT bl.a. i sin behandling af ansøgninger om tilladelse til skattefri omstrukturering, at omstruktureringen er båret af forsvarlige forretningsmæssige begrundelser og ikke reelt bliver benyttet til at afstå aktiver skattefrit og derved til at omgå avancebeskatningen. Gennem tilladelsespraksis og særligt de vilkår, som SKAT stiller for tilladelserne, bliver der dæmmed op for, at reglerne om avancebeskatning bliver omgået.

Denne mulighed er ikke til stede i det objektive regelsæt, hvor skattefriheden ikke er betinget af en tilladelse. Derfor indeholder regelsættet om objektive omstruktureringer nogle værneregler, som skal forhindre, at en skattefri omstrukturering, der er gennemført uden tilladelse, reelt bliver benyttet til at afstå aktier eller aktiver skattefrit og dermed til at omgå avancebeskatningen. Værnsreglerne er udformet, så de kan varetage de samme hensyn, som i dag påses i tilladelsessystemet, og som ligger bag de vilkår, der stilles i tilladelsespraksis. Værnsreglerne er derfor udformet, så det ikke vil være interessant at anvende adgangen til skattefri omstrukturering uden tilladelse, hvis hovedformålet med en omstrukturering er skatteundgåelse eller skatteunddragelse.

Værnsreglerne skal bl.a. forhindre, at man – som et alternativ til et skattepligtigt salg af aktiver – foretager en skattefri omstrukturering og kort tid efter sælger vederlagsaktierne uden nogen nævneværdig skattepligtig avance. Derfor fastsættes anskaffelsestids-